

BESLUT

2011-09-19

Dnr: 10/01432

SAKEN

Kulturnyheterna, SVT1, 2010-12-14, kl. 19.00, inslag om uppdelning av befolkningen i ett "vi och ett dem"; fråga om saklighet

BESLUT

Inslaget fälls. Granskningsnämnden anser att det strider mot kravet på saklighet.

FÖRELÄGGANDE

Sveriges Television ska på lämpligt sätt offentliggöra nämndens beslut.

INSLAGET

Inslaget handlade om den debatt som uppstått efter självmordsattentatet i Stockholm i december 2010 och som delade in befolkningen i ett "vi och ett dem". I inslaget sa reportern bland annat att medierna överlag hade varit försiktiga med att inte misstänkliggöra alla muslimer, men att frågan "vad kan ni som grupp göra för att förhindra ett nytt dåd?" fortfarande ställdes. Reportern sa bland annat följande.

Och att islamistiska terrorister skulle utgöra det största hotet mot Europa stämmer illa med Europols statistik. Av de 1 770 terrordåd som begick mellan 2006 och 2009 stod islamisterna för sex.

Samtidigt visades en skylt i bild som innehöll följande text och siffror.

Terrordåd mellan 2006 och 2009

Islamister	6
Högerextremister	1 596
<u>Vänsterextremister</u>	<u>106</u>
	1 770

ANMÄLAN

Anmälaren anser att det felaktigt hävdades i inslaget att de flesta terrorbrotten begås av högerextrema grupper. Enligt anmälaren stämmer inte detta enligt den statistik som det refereras till i inslaget. De flesta terrorbrotten utförs enligt anmälaren av separatister, som inte kan betecknas som högerextrema.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Television (SVT), som har getts möjlighet att yttra sig över om inslaget överensstämmer med kravet på saklighet, har anfört följande.

I inslaget fanns en grafisk skylt som skulle visa Europols statistik över antalet terrorbrott i Europa 2006–2009. Enligt skylten hade 1596 terrorbrott under denna tid begåtts av ”högerextremister”. Samma skylt visade också att det totala antalet terrorbrott under denna tid var 1770 och att ”islamister” stått för sex av dessa.

Uppgifterna i den grafiska skylten hade sitt ursprung i statistik från Europol så som den återgetts i flera svenska medier. I Dagens Nyheter skrevs till exempel följande den 14 december 2010.

Av de 1770 terrordåd som begicks i Europa mellan 2006 och 2009 stod vänsterextremisterna för 106 medan högerextremister, nationalister och separatister låg bakom 1596. För islamister var siffran 6.

En genomgång av Europols årliga rapporter över antalet terrorattacker inom EU visar att de rätta siffrorna för åren 2006–2009, är följande.

Islamistiska	6
Högerextremistiska	6
Vänsterextremistiska	144
Separatistiska	1 590
<u>Ospecificerade och övriga</u>	<u>70</u>
Totalt	1 816

Mot bakgrund av detta sände *Kulturnyheter* en rättelse 2011-08-18, kl. 19.10 i SVT1 med följande lydelse.

Så en rättelse. Nu ska vi se på statistiken över terrorattacker inom EU. I ett inlägg som vi sände redan i december förra året i samband med självmordsattacken i Stockholm så blev de här siffrorna fel när vi redovisade EU-myndigheten Europols uppgifter om vilka typer av terrorhandlingar som utförts mellan åren 2006 och 2009. De rätta siffrorna ser ni här (skylt med ovanstående siffror). Den absoluta majoriteten av attacker betraktas som separatistiska.

SVT beklagar att rättelsen inte gjordes tidigare.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

SVT ska bedriva programverksamheten sakligt och med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (5 § i sändningstillståndet). Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

Granskningsnämnden får besluta att ett programföretag som brutit mot villkor i sitt sändningstillstånd på lämpligt sätt ska offentliggöra nämndens beslut (17 kap. 10 § radio- och tv-lagen).

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

I det aktuella inslaget förekom en skylt som felaktigt uppgav att högerextremister låg bakom majoriteten av terrordåden i Europa mellan åren 2006–2009. SVT fick del av anmälarens invändningar mot inslaget via Myndigheten för radio och tv i december 2010. En rättelse sändes dock först den 18 augusti 2011, efter det att SVT fått en begäran från granskningsnämnden att yttra sig i ärendet.

Nämnden har i sin praxis framhållit att det tidsmässiga sambandet mellan inslag och rättelse är av betydelse. Enligt nämndens mening gjordes rättelsen i det aktuella fallet för sent för att kunna tillmätas någon avgörande betydelse. Nämnden finner mot den bakgrunden att inslaget strider mot kravet på saklighet i sändningstillståndet.

Detta beslut har fattats av Kerstin Calissendorff, Jan-Erik Billinger, Maria Edström, Nina Wormbs, Annika Åhnberg, Henrik Jermsten och Leif Hedman efter föredragning av Tarek Touma.

På granskningsnämndens vägnar

Kerstin Calissendorff

Tarek Touma